

SPA wil bruisend begin met **nieuwe oogst**

De Stichting Poolfonds Aardappelen (SPA) heeft in enkele weken tijd 45 procent van de ongeprijsde, vrije aardappelen toegezegd gekregen. Het doel was 75 procent. Het plan gaat daarom dit seizoen niet meer door. De initiatiefnemers beraden zich op een vervolg in het nieuwe groeiseizoen.

Ondanks het enthousiasme van de boeren op de in allerijl georganiseerde bijeenkomsten, begin maart, is het SPA niet gelukt om ruim 400.000 ton ongeprijsde vrije aardappelen bijeen te halen. Daarmee komt een eind aan het initiatief om dit seizoen een sterkere marktpositie voor de telers van consumptieaardappelen voor de

▼ Volgens SPA mogen storende aardappelpartijen de prijsnotering niet beïnvloeden.

frietindustrie en de export te bewerkstelligen. De initiatiefnemers zijn teleurgesteld. Die initiatiefnemers zijn de Nederlandse Akkerbouw Vakbond (NAV), Verenigde Telers Akkerbouw (VTA), LTO Noord, LLTB en ZLTO.

Toch was de reactie van de aardappeltelers positief genoeg om het plan niet definitief van tafel te vegen. Er komt wel een vervolg van SPA, melden de initiatiefnemers. Ze zijn daartoe gemotiveerd door de reacties en door de opgedane ervaringen. Ze werken aan alternatieven om het gezamenlijke doel toch te behalen. Samen met de handelsorganisaties die bij het plan waren betrokken, bekijken ze hoe dat nieuwe plan precies vorm moet krijgen. Over de inhoud van hun plannen willen de betrokkenen nog niets bekend maken. Het enige wat ze willen melden is dat ze daarmee naar buiten treden wanneer de plannen definitievere vormen hebben aangenomen.

Honderden meldingen

Hoeveel telers zich de afgelopen weken voor de eerste plannen van SPA hadden gemeld en hoeveel tonnen vrije aardappelen zij nog hadden, daarover brengen de organisaties geen precieze cijfers naar buiten. Op de drie telersbijeenkomsten waar de plannen aan de consumptietelers werden gepresenteerd, in Ber-

gen op Zoom, Sevenum en Espel, waren zo'n vijfhonderd boeren aanwezig. De organisaties meldden daarna dat er enkele honderden aanmeldingen van telers met vrije aardappelen waren binnengekomen.

Opvallend was echter dat op de bijeenkomsten ook veel boeren aanwezig waren die op dat moment geen vrije aardappelen meer hadden. Ze betuigden wel hun sympathie voor het plan. Zij konden niet meedoen aan de plannen van SPA, hoewel sommigen zelfs aangaven dat ze het wel zagen zitten om ook financieel bij te dragen om de plannen van SPA te ondersteunen. De mensen van SPA waren tijdens de bijeenkomst echter vooral gespitst op handtekingen die voor 25 maart aardappelen opleveren. „Het gaat er eerst om dat we het systeem nu van de grond krijgen. Het is nu of nooit”, zei Theo Koekkoek op de bijeenkomsten.

Bas van 't Westeinde was een van de akkerbouwers die het initiatief toejuichte. De akkerbouwer was in de jaren tachtig betrokken bij de invoering van contracten. „Dat waren contracten voor 25 gulden per 100 kilo, met een pakket voorwaarden dat op een A4-tje paste. Dat betekende weinig risico. Maar inmiddels is de kostprijs flink gestegen en zijn de contractprijzen sterk gedaald. De handel heeft ons de marge uit handen genomen en we zijn er vrijwillig ingetuind. Het is tijd om in te grijpen. SPA vroeg 5 procent voor dit plan en dat is peanuts bij wat we de afgelopen twintig jaar hebben ingeleverd”, vindt hij.

Reëlere notering

Een belangrijk doel van het plan van SPA is een reëlere aardappelnkering. Wekelijks worden tussen 35.000 en 40.000 ton aardappelen geprijsd, waarbij de notering van de lokale beurzen een belangrijke informatiebron is. Die noteringen zijn gebaseerd op transacties die zo'n 5 procent van dat volume vertegenwoordigen. Het Hoofdproductschap Akkerbouw (HPA) krijgt per jaar maar vijf meldingen van aardappeltelers, de rest van de meldingen komt binnen via de industrie. Dat vinden de initiatiefnemers van SPA een wankel basis. SPA had zich ten doel gesteld om alle transacties van goede partijen aardappelen te melden bij HPA en de lokale beurzen. Die noteringen konden daarmee worden vastgesteld over een groter aantal transacties en een groter volume aardappelen en daardoor een beter beeld geven van de werkelijke prijzen.

Daarnaast wilde SPA voorkomen dat zogenoemde storende partijen invloed hebben op de noteringen. Die storende partijen zijn aardappelen die niet voldoen aan bijvoorbeeld de kwaliteitsnormen, bijvoorbeeld door een te laag onderwatergewicht, te veel rot of een slechte bakkleur. Soms wordt voor de verkoop van deze partijen de standaardprocedure gevolgd, maar met een korting op de prijs. Die transacties tellen dan wel mee voor de noteringen. Dat wilde SPA voorkomen.

Copyright foto